

компенсації за виконання повноважень у вихідні, святкові та неробочі дні. Тільки повний комплекс необхідних заходів може сформувати ефективну систему соціального захисту поліцейських і забезпечити підвищення престижу служби в Національній поліції України.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України № 30 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Баранов С. О. Актуальні проблеми забезпечення прав і свобод громадян в діяльності Національної поліції України: Правові та організаційні аспекти. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/434/1/%D0%91%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%A1..pdf>.

3. Соціальне забезпечення працівників національної поліції: поняття та особливості. Біла-Тюріна Ю.З., Філяк А.П. П'ятдесят сьомі економіко-правові дискусії 26.05.2021. Інтернет конференція. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3765/>

Сергій ЖЕЛІЗНЯК,

ад'юнкт кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ТАЄМНИЦЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я

Право на охорону здоров'я належить до невід'ємних прав людини, водночас його реалізації ускладнена комплексним характером самої сутності зазначеного права та специфікою медико-правових відносин.

Однією з важливих складових права на охорону здоров'я є таємниця про стан здоров'я пацієнта. Зокрема, це стосується справ про адміністративні правопорушення, адже наявність у особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, психічного захворювання або короткочасового психічного розладу може впливати на кваліфікацію протиправного діяння, а також виключати настання адміністративної відповідальності.

Нагадаємо, що відповідно до статті 39-1 Основ законодавства України про охорону здоров'я (далі – Основи), «Пацієнт має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при його медичному обстеженні. Забороняється вимагати та надавати за місцем роботи або навчання інформацію про діагноз та методи лікування пацієнта» [1, с. 147].

З положень цитованої статті випливає, що право на таємницю про стан свого здоров'я поширюється на пацієнта у наступних випадках: 1) звернення

за медичною допомогою; 2) встановлений у ході надання медичної допомоги діагноз; 3) при медичному обстеженні.

Частиною другою статті 39-1 Основ покладено заборону на вимагання та надання за місцем роботи або навчання інформації про діагноз та методи лікування пацієнта. Таким чином медико-правові відносини цієї норми стосуються також царини трудового права, покладаючи відповідні заборони на медичного працівника, або будь-яку іншу особу, яка отримала інформацію про стан здоров'я пацієнта, роботодавця чи постачальника освітніх послуг.

У повідомленні для медичних працівників на офіційному сайті МОЗ України розміщено інформацію про пацієнта, яка може бути правомірно розголошена:

а) право медичного працівника повідомляти батькам (усиновлювачам), опікунам, піклувальникам інформацію про стан здоров'я неповнолітніх дітей (ч. 2 статті 285 Цивільного кодексу України, ст. 39 Основ);

б) надання пацієнтом згоди на поширення такої інформації (ч. 2 статті 21, Закону України «Про інформацію»);

в) право наречених бути взаємно обізнаними про стан здоров'я (стаття 30 Сімейного кодексу України);

г) вчинення домашнього насильства (ч. 2. статті 12 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»);

г) надання психіатричної допомоги без згоди особи або без згоди її законного представника для:

(1) організації надання особі, яка страждає на тяжкий психічний розлад, психіатричної допомоги; (2) провадження досудового розслідування, складання досудової доповіді щодо обвинувачених або судового розгляду за письмовим запитом слідчого, прокурора, суду та представника уповноваженого органу з питань пробації (стаття 6 Закону України «Про психіатричну допомогу») [2];

д) інформація про результати тестування на ВІЛ, про наявність або відсутність в людини ВІЛ-інфекції дозволяється лише: особі, стосовно якої було проведено тестування, батькам чи іншим законним представникам такої особи; іншим медичним працівникам та закладам охорони здоров'я – винятково у зв'язку з лікуванням цієї особи; іншим третім особам – лише за рішенням суду в установлених законом випадках (ч. 4 статті 13 Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ») [3];

е) інформацію про лікування особи в наркологічному закладі можна надавати лише правоохоронним органам у разі притягнення цієї людини до кримінальної або адміністративної відповідальності (ч. 5 статті 14 Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними») [4];

е) ознайомлення з висновками щодо причин смерті членів сім'ї або інших уповноважених ними фізичних осіб (ч. 4 статті 285 Цивільного кодексу України);

ж) можливе надання інформації при підготовці відповіді на запити у законодавчо встановлених випадках. Наприклад, надання інформації по адвокатському запиту (стаття 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») в інтересах рідних, близьких, спадкоємців померлої особи [5];

з) під час судового розгляду, коли для реалізації своїх прав особі необхідна інформація, яка становить об'єкт медичної таємниці та не підлягає розголошенню. Зазначені відомості можна витребувати в процесі розгляду справи в суді, подавши клопотання про витребування доказів на підставі статті 84 Цивільного процесуального кодексу України [6].

Таким чином, зміст права на таємницю про стан здоров'я не означає категоричної заборони на розголошення такої інформації. Відповідне право передбачає низку виключень, що стосуються умов та випадків, коли таємниця про стан здоров'я пацієнта може стати доступною для інших осіб. Головна проблема тут полягає у дотриманні необхідного балансу між правом на конфіденційність та правом на інформацію, але аналіз норм чинного законодавства дозволяє зробити висновок про належну правову регламентацію зазначених суспільних відносин.

Список використаних джерел:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я» / Борис Логвиненко. Київ: ВД «Дакор», 2021. 272 с.

2. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 № 1489-III. Відомості Верховної Ради України від 12.05.2000. 2000. № 19, ст. 143.

3. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 № 1972-XII. Відомості Верховної Ради України від 17.03.1992. 1992. № 11, ст. 152.

4. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР. Відомості Верховної Ради України від 07.03.1995. 1995. № 10, ст. 62.

5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України від 05.07.2013. 2013. № 27, с. 1438, ст. 282

6. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України від 08.10.2004. 2004. № 40, 40-42, с. 1530, ст. 492.

7. Лікар має право: Яку інформацію про пацієнта можна розголошувати. URL: <https://moz.gov.ua/article/for-medical-staff/likar-mae-pravo-jaku-informaciju-pro-pacienta-mozhna-rozgoloshuvati->.